

Životopis

V októbri roku 2020 uplynulo neuveriteľných osemdesiatpäť rokov odvetdy, čo sa v malebnom kraji neďaleko Zlatých Moraviec narodil významný vysokoškolský pedagóg, vedec, akademický funkcionár a manažér, profesor matematiky Ondrej Šedivý. Patrí medzi uznávaných a popredných odborníkov Slovenskej republiky, najmä v oblasti didaktiky matematiky, v tvorbe učebníc matematiky pre základné, stredné i vysoké školy, v oblasti starostlivosti o talentovanú mládež v matematike.

Prof. RNDr. Ondrej Šedivý, CSc. sa narodil 20. 10. 1935 v malej dedinke Mankovce. Písal sa rok 1941, keď v rodnej obci začal svoju povinnú školskú dochádzku, na vtedajšej Rímskokatolíckej ľudovej škole v Mankovciach. Bolo to pre neho zrejme jedno z najdôležitejších období, na ktoré rád a s láskou spomína. Do malotriednej školy chodilo asi 30 detí a všetky predmety ich učili dvaja dobrí a svedomití učitelia. Ich racionálne organizovanie vyučovania, praktická činnosť, prepojenie výučby s praxou, príprava pre život, prístup k žiakom, obetavosť, to všetko ho inšpirovalo stať sa učiteľom a „napodobňovať“ ich pri vzdelávaní a výchove ďalších generácií.

Gymnaziálne štúdium absolvoval v Zlatých Moravciach (1951 – 1954). Po maturite a krátkom pôsobení ako učiteľ strednej školy študoval na Vysokej škole pedagogickej v Bratislave (1955 – 1959), ktorú absolvoval s vyznamenaním a získal učiteľskú kvalifikáciu v odbore matematika - deskriptívna geometria.

Obr. 1. Historická budova hlavnej budovy súčasnej UKF v Nitre, bez pavilónu S a nadstavby

Po krátkom pôsobení na strednej škole v Bánovciach nad Bebravou nastúpil v roku 1960 na Pedagogický inštitút v Nitre.

Rigoróznou skúšku vykonal v roku 1967 na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave a získal akademický titul RNDr. Vedeckú hodnosť „kandidát fyzikálno-matematických vied“ získal v roku 1969 na Vysokom učení technickom

v Brne vo vednom odbore deskriptívna geometria na tému: *O dvoch biracionálnych transformáciách v priestore S_n* . V kandidátskej práci sa zaoberal transformáciami v projektívnom n -rozmernom priestore, skúmal Cremonove a špeciálne kvadrokvadratické transformácie, ich fundamentálne body a hlavné variety istej biracionálnej transformácie.

V roku 1971 po habilitačnom konaní získal titul docent a v roku 1979 po inauguračnom pokračovaní bol menovaný za profesora matematiky. O vysokej pracovnej angažovanosti v záujme rozvoja univerzity svedčí aj jeho účasť v akademickom živote. Jeho meno je nerozlučne spojené s celou históriou

Obr. 2. Kolégium dekana PF v Nitre (1988)

Obr.3. Odovzdávanie diplomov na promócií (1976)

Obr. 4. Historická fotografia z Auly VŠPg v Nitre - 30. výročie založenia vysokej školy

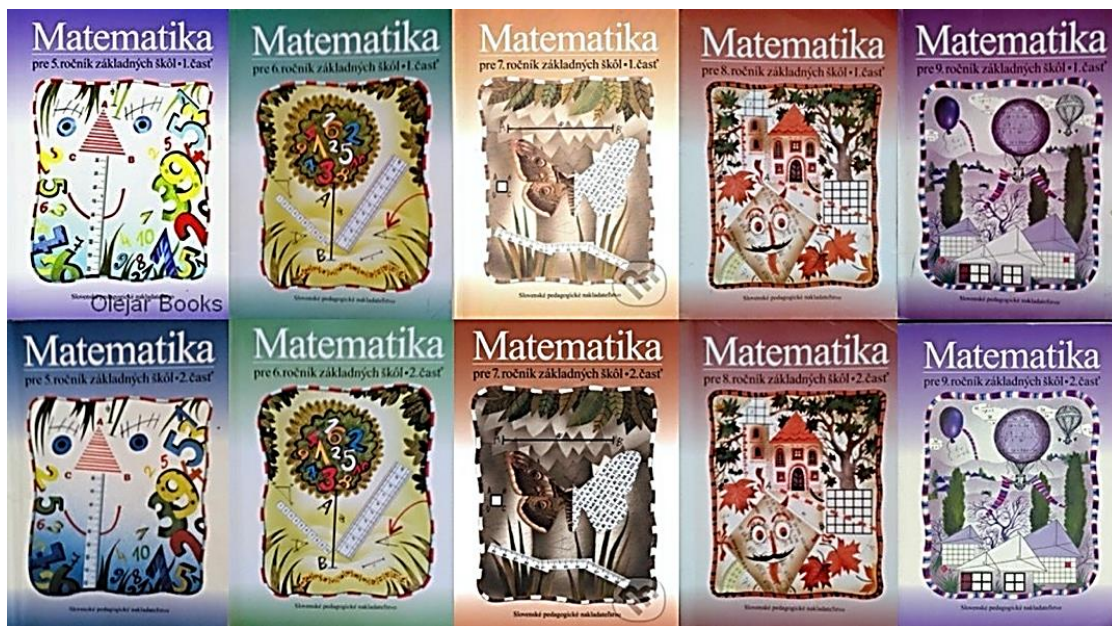
Obr. 5. Prof. O. Šedivý ako dekan FPV UKF v Nitre (1999)

Pedagogickej fakulty a neskoršie Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. V roku 1970 – 1988 bol prodekan samostatnej Pedagogickej fakulty v Nitre a v čase od 1. 9. 1988 do 31. 12. 1989 bol i dekanom tejto fakulty. V rokoch 1999 – 2002 bol dekanom fakulty Prírodných vied Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Veľmi pozitívne ovplyvnil i prácu Katedry matematiky Pedagogickej fakulty a neskoršie Fakulty prírodných vied UKF v Nitre, ktorej vedúcim bol v rokoch 1979 – 1981,

1995 – 1999, od roku 2002 – 2012. Ako člen Akademického senátu PF v Nitre (1990 – 1993), člen AS FPV (1993 – 1997), člen AS UKF (2002 – 2010), podpredseda Správnej rady UKF (2 funkčné obdobia) a akademický funkcionár bol vždy príkladným, zanieteným a plne akceptovaným reprezentantom našej vysokej školy, ako na regionálnej, tak aj celoštátnej úrovni.

V pedagogickej činnosti sa najprv zaoberal výučbou matematickej analýzy, neskôršie orientoval najmä na výučbu geometrie (konštrukčnej, analytickej i syntetickej) a didaktiky matematiky, ktoré sa stali jeho ozajstnými životnými láskami a sprevádzali ho po celý jeho život. Vyučovací proces bol pre prof. Šedivého nielen profesionálnou záležitosťou, ale aj otázkou životného poslania, keď pred tabuľou odovzdával svoje vedomosti študentom. Svoj vzťah k matematike a učiteľskému povolaniu vyjadril prof. Šedivý v jednom rozhovore slovami: *„Som učiteľ matematiky a toto povolanie vykonávam s láskou. Splnila sa moja túžba, stať sa učiteľom, rád učím, prednášam, viem semináre, podieľam sa na príprave učiteľov matematiky z geometrie a teórie vyučovania matematiky.“*

Široký vedecký záber a vynikajúce vedomosti z geometrie a didaktiky matematiky robili jeho prednášky nielen zaujímavé pre študentov, ale aj zabezpečovali výrazne profilovanie budúcich učiteľov matematiky ako odraz úsilia po analýze a syntéze hlavných problémov matematiky a jej vyučovania na našich základných, stredných a vysokých školách. Je možné konštatovať, že prof. Šedivý výrazne ovplyvnil vyučovanie matematiky na našich základných a stredných školách v celoštátnom merítku. Pracoval v rôznych celoštátnych komisiách. Bol členom komisie expertov pre učiteľstvo všeobecno-vzdelávacích predmetov, členom komisie expertov pre učiteľstvo 1. stupňa základnej školy, predsedom predmetovej komisie pre matematiku učiteľstva 1. stupňa ZŠ, členom predmetovej komisie pre matematiku učiteľstva všeobecno-vzdelávacích predmetov, členom celoštátnej edičnej komisie pre vzdelávanie. Pracoval ako člen pracovnej skupiny pre matematiku Akreditačnej komisii Vlády SR. V uvedenej súvislosti je potrebné zvlášť vyzdvihnúť jeho tvorbu celoštátnych učebníc matematiky pre základné, stredné a vysoké školy. Je autorom, resp. spoluautorom 13 vysokoškolských učebníc (v troch bol vedúcim autorského kolektívu). Celoštátna vysokoškolská učebnica O. Šedivý a kol.: *Geometria 2* pre študentov matematiky učiteľského štúdia (SPN Bratislava 1987) a je dodnes používaná na slovenských i českých univerzitách. Napísal tiež 40 vysokoškolských textov a 17 odborných knižných publikácií (dve boli vydané v zahraničných vydavateľstvách, v Nemecku a v Poľsku), 6 učebníc pre stredné školy, neuveriteľných 74 učebníc matematiky pre základné školy (vrátane učebníc pre školy s vyučovacím jazykom maďarským), v českom jazyku vyšlo 18 učebníc. Učiteľská verejnosť si zvlášť cení poslednú sadu alternatívnych učebníc matematiky pre II. stupeň ZŠ (5. až 9. ročník), ktoré vytvoril kolektív pod vedením prof. Šedivého.

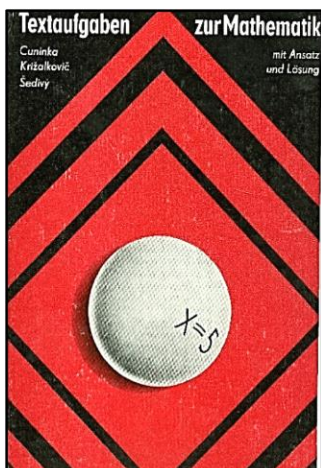

Obr. 6. Sada úspešných alternatívnych učebníc matematiky od autorov prof. O. Šedivý a kol.

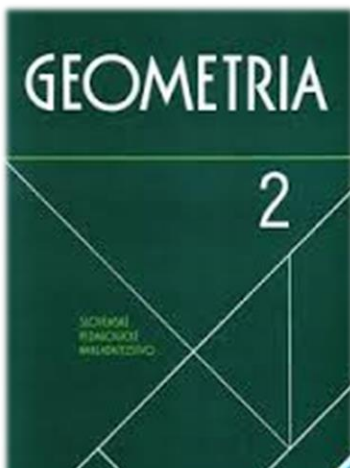
Podľa relevantných prieskumov túto sadu učebníc (napriek existencii už novších, „modernejších“ učebníc matematiky a napriek rôznym „odporúčaniam“ MŠ SR, či ďalších inštitúcií) využívala ich väčšina základných škôl na Slovensku. Údajne bola táto sada učebníc používaná až v 87 % základných škôl Slovenskej republiky.

Jeho vedecko-výskumná práca sa sústreďovala na tri základné okruhy: algebraická geometria (skúmanie biracionálnych transformácií), diferenciálne rovnice (najmä použitie ortogonálnych polynómov pri riešení diferenciálnych rovníc) a teóriu vyučovania matematiky. Okrem už spomínaných učebníc matematiky, učebných textov a príručiek aj 29 prác zo základného výskumu z matematiky a 91 prác z teórie vyučovania matematiky. Prof. Šedivý vydal tiež 7 monografií. S veľkým ohlasom sa stretli najmä monografie: *Motivácia a tvorivosť vo vyučovaní matematiky* (2001, spoluautor J. Fulier) a *Úlohy a humanizácia vyučovania matematiky* (2004, spoluautor J. Fulier), ktoré získali viac ako 100 citácií. Posledná monografia bola v roku 2005 ocenená *Cenou rektora UKF*.

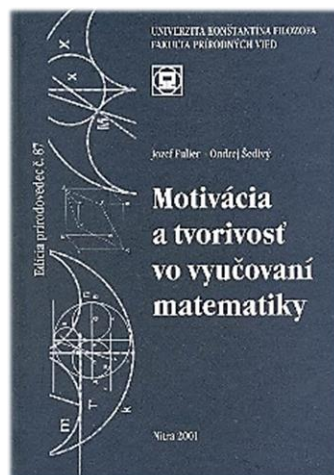
Profesor Šedivý sa sústavne zapájal do riešenia vedecko-výskumných úloh štátneho plánu výskumu, rezortného a fakultného plánu. Po niekoľko rokov viedol riešiteľské kolektívy, ktoré spolu s riešiteľskými kolektívami v Čechách i na Slovensku

Obr. 7. Šedivý a kol.: *Textaufgaben zur Mathematik mit Ansatz und Lösung*. (Leipzig. VEB 1977)

Obr.8. Šedivý, O. a kol.: *Geometria 2 pre študentov matematiky učiteľského štúdia (SPN Bratislava 1987)*

Obr. 9. Fulier, J. - Šedivý, O.: *Motivácia a tvorivosť vo vyučovaní matematiky* (UKF, Nitra 2001)

sústredili sa na riešenie úloh najmä z teórie vyučovania matematiky. S pracovníkmi Fakulty matematiky, fyziky a informatiky UK a Pedagogickej fakulty UK v Bratislave pracoval na riešení grantových úloh VEGA z teórie vyučovania matematiky. V rokoch 1999 a 2000 sa podieľal na riešení dvoch medzinárodných grantových projektov v rámci „Tempus Phare“. Bol zodpovedným riešiteľom 8 projektov Kultúrnej a edukačnej grantovej agentúry MŠVVaŠ SR (KEGA) a bol aj členom Komisie KEGA č. 1.

V roku 1994 v zmysle zákona o vysokých školách bola vytvorená *Spoločná odborová komisia doktorandského štúdia* vo vednom odbore 11-17-9 Teória vyučovania matematiky, ktorú zriadili školiace pracoviská doktorandského štúdia *Fakulta matematiky, fyziky a informatiky UK Bratislava, Pedagogická fakulta UK Bratislava, Prírodovedecká fakulta UPJŠ Košice, Pedagogická fakulta UMB v Banskej Bystrici a Fakulta prírodných vied UKF v Nitre*. Ako výraz ocenenia jeho doterajšej práce sa stal prof. Šedivý jej prvým (a jediným) predsedom. Za najdôležitejší výsledok komisie je možno považovať, že sa docielila približne rovnaká úroveň prípravy doktorandov v odbore teória vyučovania matematiky na jednotlivých univerzitách v SR. Poznamenajme, že prof. Šedivý bol tiež členom aj Spoločnej odborovej komisie z Teórie vyučovania informatiky. V súčasnosti aktívne pracuje v Odborovej komisii tohto odboru na UKF ako jej podpredseda. Pod jeho vedením úspešne ukončilo doktorandské štúdium viac než 30 absolventov.

Veľmi záslužnú prácu odvedol pri habilitáciách a inauguráciách, v odbore Teória vyučovania matematiky vo Vedeckej rade FPV UKF, nielen pracovníkov z radov Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, ale aj pracovníkov z univerzít z celej SR, dokonca i z ČR.

Po viacero rokov bol členom Vedeckej rady bývalej Pedagogickej fakulty v Nitre (18 rokov), Vedeckej rady FPV UKF (24 rokov), Vedeckej rady UKF (16 rokov), Vedeckej rady Pedagogickej fakulta v Trnave (8 rokov), Vedeckej rady Pedagogickej fakulty UMB v Banskej Bystrici (16), Vedeckej rady FPV UMB v Banskej Bystrici (4 roky), Vedeckej rady Fakulty humanitných vied ŽU v Žiline (4 roky) a Vedeckej rady Žilinskej univerzity v Žiline (4 roky).

Bol členom redakčných rád časopisu *Rozhledy matematicko-fyzikálne*, časopisu *Matematické obzory* a časopisu *Naša škola*. Pracoval v redakčných radách rôznych vedeckých zborníkov. Vystúpil na mnohých vedeckých konferenciách doma i v zahraničí. Ako pozvaný prednášateľ vystúpil s prednáškami napríklad na Konferencii slovenských matematikov v Jasnej, celoštátnej Konferencii učiteľov matematiky v Považskej Bystrici, na medzinárodných konferenciách MEDACTA, na univerzitách v Krakove, Segedíne, Moskve, Güstrowe, atď.

Ďalšou významnou oblasťou, ktorú svojou záslužnou činnosťou profesor Šedivý výrazne poznačil a ovplyvnil, je práca v *starostlivosti o nadaných žiakov* v matematike a práca v profesijných organizáciách. Dnes už sedemdesiatročná história matematickej olympiády na Slovensku je tiež nerozlučné spätá s menom prof. Šedivého. Na organizácii tejto súťaže vytvorenej predovšetkým pre objavovanie a rozvíjanie matematických talentov medzi žiakmi našich škôl sa podieľal od roku 1965. Od roku 1972 bol predsedom *Krajského výboru matematickej olympiády Západoslovenského kraja*, neskoršie kontinuálne až do roku 2010 bol predsedom *Krajskej komisie matematickej olympiády Nitrianskeho kraja* a členom republikovej Slovenskej komisie matematickej olympiády. V krajskej komisii MO pracuje doteraz ako jej člen, v rámci ktorej s elánom jemu vlastným, sa podieľa na oprave úloh krajských kôl matematickej olympiády a na prednáškach pre olympionikov a ich učiteľov.

Známa je aktívna činnosť prof. Šedivého aj v *Jednote slovenských matematikov a fyzikov* (JSMF), vedeckej spoločnosti SAV. Niekoľko funkčných období bol členom Ústredného výboru JSMF i členom Predsedníctva ÚV JSMF. Na úrovni Nitrianskej pobočky JSMF dlhodobo zastával funkciu predsedu, resp. podpredsedu tejto pobočky. Na jeho priamy podnet bol založený *Klub RNDr. Petra Pavla Bartoša*, ktorého základným poslaním je organizovanie prednášok, workshopov a seminárov pre učiteľov základných, stredných a vysokých škôl nitrianskeho regiónu.

Za vedeckovýskumnú, pedagogickú a organizačnú prácu bolo udelených prof. Šedivému viacero vyznamenaní a ocenení. Fakulta matematiky, fyziky a informatiky UK Bratislava mu udelila Zlatú medailu za rozvoj matematiky. Bola mu udelená Zlatá medaila Pedagogickej fakulty (bývalej) v Nitre a Zlatá medaila PEF SPU v Nitre. Pri príležitosti 40. a 45. výročia založenia UKF mu bola udelená najprv Strieborná medaila UKF, neskoršie Zlatá medaila UKF. Za vynikajúce pedagogické, vedecké a organizačné výsledky v práci s talentovanou mládežou mu minister školstva SR udelil v roku 2000 najvyššie rezortné vyznamenanie Medailu sv. Gorazda.

Je vhodné pripomenúť, že prof. Šedivý patrí k tým vzácnym osobnostiam, ktoré svoju pedagogickú, vedeckú i riadiacu činnosť vykonávali s veľkým vnútorným zaujatím spojenú s ochotou pomôcť svojim študentom i spolupracovníkom pri prekonávaní osobných, študijných či pracovných problémov. Prof. Šedivý sa vždy tešil u svojich spolupracovníkov prirodzenej úcte a autorite, ktorá pramenila z jeho náročnosti k sebe, úprimného a priateľského prístupu, ochoty vždy poradiť a pomôcť.

Zvlášť treba vyzdvihnúť prínos prof. Šedivého pri budovaní a upevňovaní pozícií Fakulty prírodných vied UKF, za snahu o vybudovanie modernej fakulty, ktorú ako jej dekan, entuziazmom jemu vlastným vyvíjal. Vo svojom profesionálnom živote sa prof. Ondrej Šedivý veľkou mierou zaslúžil o sformovanie pedagogického a vedeckého profilu Fakulty prírodných vied UKF, aj o zviditeľnenie Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre.

Vedecký profil prof. RNDr. Ondreja Šedivého, CSc.

Smerovanie vedeckovýskumnej práce *prof. RNDr. Ondreja Šedivého, CSc.*, začalo už počas štúdia na vysokej škole, keď pôsobil na pozícii *pomocnej vedeckej sily* a zapojením sa do práce vedeckého seminára bratislavských matematikov. Príchodom na *Katedru prírodných vied Pedagogického inštitútu v Nitre* začala nová éra v jeho vedeckom smerovaní. Začal sa intenzívne venovať základnému výskumu v *algebraickej geometrii, teórii diferenciálnych rovníc a euklidovskej geometrii*. Navštevoval *seminár algebraickej geometrie* vo Zvolene (seminár viedol *doc. RNDr. Cyril Palaj*, profesor od roku 1965) a *seminár modernej algebraickej geometrie* (seminár viedol *RNDr. Ján Čižmár*, profesor od roku 2001).

V oblasti *algebraickej geometrie* sa sústredil na *biracionálne transformácie v projektívnom n – rozmernom priestore*, ďalej skúmal *Cremonove a špeciálne kvadro-kvadratické transformácie*, ich fundamentálne *body* a *hlavné variety* istej *biracionálnej transformácie*.

Druhou oblasťou bolo skúmanie použitia *ortogonálnych polynómov pri riešení diferenciálnych rovníc*.

Skúmal najmä tieto rýdzo matematické problémy:

- vlastnosti nulových bodov riešenia diferenciálnych rovníc 2. rádu;
- veľkosti riešenia istej diferenciálnej rovnice 2. rádu;
- vlastnosti riešenia diferenciálnej rovnice, ktorá je *zovšeobecnením diferenciálnej rovnice pre Hermiteove polynómy*;
- vlastnosti *ortogonálnych polynómov* v intervale $(-\infty, \infty)$ s váhou $\exp(-x^4)$;
- *zovšeobecnenie Airyho funkcie*;
- rozvoj funkcie do radov *polynómov ortogonálnych v intervaloch* $(-\infty, \infty)$ s váhou $\exp(-x^4)$;
- vlastnosti *všeobecných Jacobiho polynómov*;
- vlastnosti istej triedy *Korousových polynómov*.

V oblasti *euklidovskej geometrie* sa sústredil na výskum nasledovných problémov:

- dimenzie prieniku a spojenia dvoch podpriestorov incidenčného priestoru;
- prienik kužeľových a valcových plôch nad konečnými štruktúrami;
- *singulárne afinné zobrazenie* euklidovského priestoru E_n do E_2 ;
- *barycentrické súradnice* a ich použitie v geometrii;
- logická výstavba a axiomatika geometrie.

Vedecký a kvalifikačný rast prof. RNDr. Ondreja Šedivého, CSc.

V roku 1962 nastúpil na *externú vedeckú ašpirantúru* na *Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave*. Jeho školiteľom bol *prof. RNDr. Jan Srb*. Po jeho smrti sa stal jeho školiteľom *prof. RNDr. Viktor Svitek*.

Vzhľadom na to, že na Slovensku nebola komisia pre obhajoby dizertačných prác v odbore geometria, musel v roku 1969 vedeckú ašpirantúru zavŕšiť úspešnou obhajobou dizertačnej práce „*O dvoch biracionálnych transformáciách v priestore S_n* “ v odbore *Diferenciálna geometria* na *Stavebnej fakulte ČVUT v Brne* pred komisiou vedenou predsedom *prof. RNDr. J. Klapkom*. Oponentami dizertačnej práce boli významné osobnosti matematickej komunity: *prof. RNDr. Alois Švec, DrSc.*, dekan Matematicko-fyzikálnej fakulty UK v Prahe a *prof. RNDr. Jozef Metelka* – rektor Univerzity Palackého v Olomouci. Na základe úspešnej obhajoby dizertačnej práce mu bola priznaná vedecká hodnosť „*kandidát fyzikálno-matematických vied*“ (CSc.).

V roku 1967 vykonal rigoróznú skúšku na *Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave*. Názov jeho rigoróznej práce bol: „*O dvoch Cremonových transformáciách v n – rozmernom projektívnom priestore*“, čím získal akademický titul „*doktor prírodných vied*“ (RNDr.) v odbore „*Geometria a topológia*“.

Na základe *vedecko-pedagogickej a publikačnej činnosti* bol v roku 1971 menovaný docentom v odbore Matematika.

V roku 1979 sa inauguroval na *Pedagogickej fakulte v Nitre*. Oponentmi jeho inauguračného konania boli *prof. RNDr. Jozef Korous, DrSc.*, *prof. RNDr. Emil Kramer* a *prof. RNDr. Cyril Palaj*. Na základe úspešnej inaugurácie bol prezidentom republiky menovaný *profesorom v odbore matematika*.

Treba konštatovať, že súbežne so základným výskumom v oblasti *algebraickej geometrie* sa venoval aj pedagogickému výskumu v oblasti *didaktiky matematiky* a v odbore *Teória vyučovania matematiky*. Je vhodné zdôrazniť, že *prof. Šedivý* práve teórii vyučovania matematiky zasvätil podstatnú časť svojej vedeckej činnosti, aby aj tým naplnil svoj životný cieľ z mladosti – *stať sa dobrým učiteľom*. Práve *Teória vyučovania matematiky* sa stala jeho srdcovou záležitosťou. V *didaktike matematiky* sa venoval najmä týmto didakticko-metodologickým a koncepčným problémom:

- problematika *vyučovania geometrie* na základných a stredných školách;

- *príprava učiteľov matematiky* pre všetky stupne škôl a formy vzdelávania, od primárneho vzdelávania počnúc až po ďalšie vzdelávanie učiteľov (funkčné, kontinuálne, atestačné);
- *inovácie obsahu, metód a foriem výučby matematiky* v príprave učiteľov matematiky na základných a stredných školách a v príprave učiteľov primárneho vzdelávania;
- *otázky rozvoja a úrovni priestorovej a geometrickej predstavivosti* a ich vplyvu na výučbu matematiky;
- *rozvoj osobnosti* matematickým vzdelávaním;
- *pojmovotvorný proces*-vo vyučovaní matematiky;
- *aktivizujúce prostriedky*-rozvoja funkčného myslenia;
- *humanizácia* vyučovania matematiky;
- *rozvoj tvorivosti a vplyvu motivácie* v matematike a jej výučbe;
- *inovácia metód a foriem výučby* geometrie;
- *práca s nadanými žiakmi* pre matematiku a rozvoj ich talentov;
- *konceptné otázky tvorby učebníc* matematiky;
- *úloha učebníc* v pedagogickej komunikácii;
- *projektovanie obsahu učiva matematiky* v učebniciach a zbierkach úloh;
- *otázky významu rôznych typov úloh* vo vyučovaní matematiky.

Pedagogické a organizačné pôsobenie prof. RNDr. Ondreja Šedivého, CSc.

Pedagogická činnosť *profesora Šedivého* bola vždy mnohostranná. Podľa vzoru svojich učiteľov aj on vždy pracoval zodpovedne a cieľavedome vo svojej učiteľskej práci, vždy pristupoval zodpovedne k pedagogickému pôsobeniu na mladú učiteľskú generáciu.

Obr. 10. Prednáška prof. Šedivého zo základov Lobačevského planimetrie, rok 1968

Svoje 57-ročné pôsobenie vo funkcii vysokoškolského učiteľa sústreďoval na odbornú prípravu a výchovu budúcich učiteľov matematiky. V pedagogickom procese viedol prednášky, semináre, cvičenia, konzultácie, skúšal na semestrálnych štátnych a dizertačných skúškach, viedol viac ako 300 záverečných prác (bakalárskych, diplomových, dizertačných, prác ŠVOČ).

Za celé obdobie pedagogickej činnosti vyučoval rôzne matematické disciplíny a to *matematickú analýzu, lineárne programovanie, konštrukčnú geometriu, syntetickú geometriu, projektívnu geometriu, analytickú geometriu, geometriu telies*, predmety zamerané na *didaktiku matematiky pre ZŠ a SŠ* a *didaktiku matematiky pre primárne vzdelávanie*.

Jeho prednášky boli vždy na vysokej odbornej úrovni, dôkladne premyslené a z didaktického hľadiska koncipované tak, aby bolo učivo i obsahovo náročnejšie pre študentov zvládnuteľné.

Učiteľskej komunite bol a stále je známy ako vynikajúci odborník v teórii vyučovania matematiky a v didaktike matematiky v Slovenskej republike. V sedemdesiatich a osemdesiatich rokoch, v rámci modernizácie školskej matematiky v bývalej ČSSR a jej jednotlivých etáp, viedol ako lektor mnohé prednášky a pracovné stretnutia pre učiteľov matematiky z celého Slovenska, pravidelne bol pozývaný ako prednášateľ na celoslovenské konferencie pre učiteľov konaných v Považskej Bystrici, Banskej Bystrici, Jasnej pod Chopkom, alebo na medzinárodných konferenciách MEDACTA v Nitre. Známy je aj na učiteľských fakultách v Českej republike či v Poľsku.

Príkladnou aktivitou *prof. Šedivého* bolo založenie *Klubu učiteľov matematiky RNDr. P. Bartoša* v nitrianskej pobočke JSMF, kde sa pravidelne stretávali učitelia nielen nitrianskych základných a stredných škôl, ale aj učitelia blízkyh okresov.

Obr. 11. Dobové fotografie z odborných seminárov z teórie vyučovania matematiky (VŠPg, 1992).

V roku 1979 po úspešnom inauguračnom konaní *doc. Ondrej Šedivý* získal vedecko-pedagogickú hodnosť „*profesor*“ a tým získala *Katedra matematiky pedagogickej fakulty v Nitre* od roku 1979 právo udeľovať absolventský titul „*doktor filozofie*“ (PhDr.) v odbore *Teória vyučovania matematiky*.

Taktiež, vďaka *prof. Šedivému*, sa *Katedra matematiky Pedagogickej fakulty v Nitre* stala školiacim pracoviskom pre vedeckých ašpirantov v odbore *Teória vyučovania matematiky*. Od roku 1980 *prof. Šedivý* zastával funkciu *garanta pre habilitácie a inaugurácie v odbore matematika a príbuzné odbory* (fyzika, chémia) a pred *Vedeckou radou Pedagogickej fakulty v Nitre* sa preto mohli v uvedených odborov konať *habilitácie a inaugurácie*. Neskôr priznávanie absolventského titulu PhDr. sa zmenilo na priznávanie titulu „*doktor pedagogiky*“ (PaedDr.) a „*doktor prírodných vied*“ (RNDr.), právo školiť *vedeckých ašpirantov* sa zmenilo na školenie *doktorandov v odbore Teória vyučovania matematiky*. Toto právo má priznané *Fakulta prírodných vied UKF v Nitre* dodnes.

Pod vedením *prof. Šedivého* (ako školiteľa) úspešne ukončilo 13 vedeckých ašpirantov, ktorí získali vedeckú hodnosť „*kandidáta vied*“ (CSc.) a 16 jeho úspešným doktorandom bol udelený titul „*philosophiae doctor*“ (PhD.). Dvaja z nich boli zo zahraničia: *Bruno D'Amore* (dizertačná práca: *Concepts, objects, semiotic and meaning*) a *Martha Isabel Fandiño Pinilla* (dizertačná práca: *Fractions, conceptual and didactical aspects*). V súčasnosti obaja patria k významným odborníkom v teórii vyučovania matematiky na univerzitách v Taliansku. K ďalším ašpirantom, resp. doktorandom *prof. Šedivého* patria *doc. Židek, doc. Šveda, doc. Čeretková, doc. Pavlovičová, doc. Švecová a RNDr. Vallo* (pred habilitáciou).

Práca *garanta a školiteľa* bola mnohostranná a náročná, celkom vypracoval 98 *opponentských posudkov* na dizertačné, habilitačné a inauguračné práce, predsedal 30 *habilitačným komisiám*, 10 *inauguračným komisiám*. Okrem toho bol členom 10 *habilitačných komisií*, 9 *inauguračných komisií* a zúčastnil sa viac ako 70-tich *komisiách pre obhajoby kandidátskych a doktorandských – dizertačných prác* a v neposlednom rade bol členom *rigorózných komisií* pre viac ako 90 uchádzačov o *rigorózu, resp. atestačnú skúšku*.

Prof. Šedivý mal vedeckú a organizačnú garanciu nad medzinárodnými konferenciami organizovanými *Fakultou prírodných vied UKF v Nitre* a bol hlavným garantom a organizátorom „*Nitrianskej matematickej konferencie*“ (NMK), ktorej sa pravidelne zúčastňovali matematici a didaktici matematiky nielen zo Slovenska, ale aj Českej republiky, Poľska a Talianska. Úspešná história NMK bola bola po 13-tich rokoch ukončená v roku 2015.

Obr. 12. -15. Fotografie z nitrianskych matematických konferencií konaných na KM FPV UKF v Nitre vždy pod záštitou dekana FPV v rokoch 2004 – 2015

Výskumné úlohy a projekty prof. Šedivého

Profesor Šedivý sa ako hlavný riešiteľ, alebo spoluriešiteľ, úspešne podieľal na riešení výskumných úloh zadaných ministerstvom školstva a tiež na riešení projektov grantových agentúr VEGA a KEGA. Viaceré z týchto projektov boli hodnotiacou komisiou klasifikované ako „splnené excelentne“. V krátkosti uvádzame ich prehľad.

a) Národné projekty vedecko-výskumnej činnosti (hlavný riešiteľ):

- ŠPZV-VIII-6-50/22 (1985). Analýza úlohy učebnice v pedagogickej komunikácii
- IX-10-2/ 2-1 (1990). Moderné matematické vzdelávanie a jeho väzba na koordinované prírodovedné vzdelávanie.
- IX-10-2/ 2-2 (1990). Vyhľadávanie a výchova matematických talentov.
- C-67 - IV/MFF-GAV (1994). Matematicko-fyzikálne vzdelávanie. Inovácia obsahu, metód a foriem výučby matematiky v príprave učiteľov matematiky na základných a stredných školách.
- C-67 - IV/MFF-GAV (1994). Matematicko-fyzikálne vzdelávanie. Inovácia obsahu, metód a foriem výučby matematických disciplín v príprave učiteľov 1. stupňa.
- 22/94-KEGA (1997). Pojmotvorný proces vo vyučovaní vybraných tematických celkoch z matematiky.

- 32/97 - KEGA (2000). Projektovanie obsahu učiva matematiky v učebniciach a zbierkach pre 2. stupeň ZŠ.
- 5/2000/KEGA (2004). Projektovanie obsahu učiva matematiky v učebniciach matematiky a zbierkach pre 2. stupeň ZŠ - pokračovanie
- 3/2321/04 (2007). Nové postupy vo vyučovaní stereometrie na ZŠ a SŠ s akcentom na rozvoj priestorovej predstavivosti.
- 3V/2003-KEGA (2008). Teoretické východiská k tvorbe učebníc s akcentom na humanizáciu vyučovania matematiky.
- 3/4038/06 (2008). Učme matematiku zaujímavejšie, učme matematiku aplikovať.
- 04/2321/08 (2010). Tvorba geometrických predstáv žiaka v mladšom školskom veku a adekvátna príprava učiteľov-elementaristov.
- 073UKF-4/2011 (2013). Didaktické postupy vyučovania matematiky na II. stupni ZŠ v príprave učiteľov s akcentom na prioritné úlohy matematiky vo vzdelávaní v intenciách ŠVP.

b) Medzinárodné projekty vedecko-výskumnej činnosti (spoluriešiteľ)

- TEMPUS PHARE AC_JEP-13425 98. Tempus Phare - Reform of mathematics teacher training in Slovakia. (1999 – 2002)
- TEMPUS PHARE AC_JEP-13/01-98. Tempus Phare - Inovation of teacher training in Physic and Maths. (1999 – 2002)
- TEMPUS PHARE UM_JEP-13/0501-98. Tempus Phare - Credit based System at Faculties of Science in Slovakia. (2000 – 2003)
- Promoting Inquiry in Mathematics and Science Education (2010 – 2013).

Členstvo vo vedeckých radách, v redakčných radách časopisov a zborníkov vedeckých prác

- Vedecká rada Pedagogickej fakulty v Nitre (18 rokov)
- Vedecká rada Pedagogickej fakulty v Trnave (2 funkčné obdobia)
- Vedecká rada FPV UKF v Nitre (6 funkčných období)
- Vedecká rada UKF v Nitre (4 funkčné obdobia)
- Vedecká rada Pedagogickej fakulty UK v Bratislave (2 funkčné obdobia)
- Vedecká rada Pedagogickej fakulty UMB v Banskej Bystrici (4 funkčné obdobia)
- Vedecká rada FPV UMB v Banskej Bystrici (1 funkčné obdobie)
- Vedecká rada FHV Žilinskej univerzity v Žiline (1 funkčné obdobie)
- Vedecká rada Žilinskej univerzity v Žiline (1 funkčné obdobie).

Členstvo v redakčných radách časopisov a zborníkov vedeckých prác

- Obzory matematiky a fyziky (neskoršie Obzory matematiky, fyziky a informatiky) (SR),
- Rozhledy matematicko-fyzikální (ČR),
- Naša škola (SR),
- Hlavný editor Zborníkov série Matematika (PF v Nitre),
- Zborníky série Acta Mathematica Nitriensia (FPV UKF v Nitre),
- Časopis Pedagóg (univerzitný časopis UKF v Nitre),
- Náš čas (univerzitný časopis UKF v Nitre).

Členstvo v komisiách s celoštátnou a krajskou pôsobnosťou

- člen Komisie pre ďalšie vzdelávanie učiteľov (ČSSR);
- člen Komisie pre tvorbu učebných plánov pre vzdelávanie učiteľov (ČSSR);
- člen Komisie expertov pre vzdelávanie učiteľov všeobecno-vzdelávacích predmetov (ČSSR);
- člen Komisie expertov pre učiteľstvo 1. stupňa (ČSSR);
- predseda Predmetovej rady pre matematiku (ČSSR);
- člen Komisie pre hodnotenie učebníc matematiky (komisia pri MÚ SAV, predsedom bol akademik Štefan Schwarz);
- člen ÚV JSMF, člen predsedníctva ÚV JSMF;
- člen ÚV matematickej olympiády;
- člen Slovenskej komisie matematickej olympiády
- predseda Krajskej komisie MO Západoslovenského kraja;
- predseda Krajskej komisie MO Nitrianskeho kraja;
- člen Komisie pre udeľovanie vedeckých hodností CSc. v odbore Teória vyučovania matematiky;
- člen Celoslovenskej komisie pre obhajoby kandidátskych prác z Teórie vyučovania matematiky na MFF UK v Bratislave,
- predseda Spoločnej odborovej komisie doktorandského štúdia pre vedný odbor Teória vyučovania matematiky,
- člen Spoločnej odborovej komisie doktorandského štúdia pre vedný odbor Teória vyučovania informatiky;
- člen Komisie č. 1 Kultúrnej a edukačnej grantovej agentúry SR (KEGA);
- podpredseda Odborovej komisie na FPV UKF doktorandského štúdia v odbore Teória vyučovania matematiky;
- predseda Nitrianskej pobočky JSMF;
- podpredseda Komisie Nadácie Matice slovenskej pre udeľovanie cien Jura Hronca,

Pobyty na zahraničných univerzitách

- Vysoká škola pedagogická v Szegede (Maďarsko);
- Vysoká škola pedagogická v Ostrihome (Maďarsko);
- Vysoká škola pedagogická v Krakove (Poľsko);
- Pedagogický inštitút v Güstrove (Nemecko);
- Pedagogický inštitút v Moskve (Rusko);
- Moskovská štátna univerzita v Moskve (Rusko);
- Pedagogický inštitút v Lipecku (Rusko);
- Univerzita Cyrila a Metoda vo Veľkom Trnove (Bulharsko).

Významné ocenenie

a) ocenenia na medzinárodnej a národnej úrovni:

- Medaila Pedagogische Hochschule (NDR);
- Medaila rektora a Senátu Vyššej školy pedagogickej v Krakove (Poľsko);
- Pamätná medaila Kyjevskej univerzity (ZSSR);
- Cena ministerstva školstva, vedy a výskumu SR Veľká Medaila Sv. Gorazda;
- Cena ministerstva školstva, vedy a výskumu SR Malá Medaila Sv. Gorazda;
- Ocenenie - Vzorný učiteľ;
- Ocenenie - Zaslúžilý učiteľ;
- Čestné uznanie Vlády ČSSR;
- Zaslúžilý člen JČSMF;
- Čestný člen JČSMF;
- Medaila za zásluhy o rozvoj matematiky a fyziky (JSMF);
- Pamätná medaila JSMF;
- Strieborná medaila Jednoty slovenských matematikov a fyzikov;
- Vyznamenanie za vynikajúcu pedagogickú prácu (udelenie Celoštátnym zjazdom Jednoty československých matematikov a fyzikov (ČSMF);
- Cena dr. Mikuláša Konkoly;
- Medaila sv. Konštantína;
- Cena Petra Pavla Bartoša;
- Medaila J. A. Komenského;
- Medaila Zdenka Nejedlého;
- Medaila pri 1375 výročí vzniku I. ríše Slovanov-Samovej;
- Čestné uznanie Ministerstva školstva SR;
- Pamätná plaketa Ministerstva školstva SR;
- Medaila za zásluhy o rozvoj Západoslovenského kraja (2x) ;
- Medaila za zásluhy o československú spartakiádu;
- Čestné uznanie Ústredného výboru Sväzarmu;

b) ocenenia na regionálnej úrovni

- Medaila za zásluhy o rozvoj okresu Levice;
- Medaila za zásluhy o rozvoj okresu Dunajská Streda;
- Medaila za zásluhy o rozvoj okresu Nové Zámky;
- Medaila pri príležitosti 40. výročia oslobodenia mesta Nitra;
- Medaila Atómovej elektrárne v Mochovciach;
- Pamätná medaila Elitex-koncernový podnik v Nitre;
- Pamätný list Mesta Bánovce nad Bebravou za osobný prínos k rozvoju mesta;
- Pamätná plaketa Mestského národného výboru v Nitre (2x)

c) univerzitné a fakultné ocenenia

- Bronzová medaila Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre;
- Pamätná medaila Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene;
- Pamätná medaila Žilinskej univerzity v Žiline;
- Pamätná medaila Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave;
- Pamätná plaketa Prešovskej univerzity pri príležitosti 65. Výročia založenia PF v Prešove;
- Zlatá medaila Fakulty matematiky, fyziky a informatiky UK (2x);
- Zlatá medaila Fakulty ekonomiky a manažmentu SPU Nitra;
- Čestné uznanie Matematicko-fyzikálnej fakulty UK v Bratislave za zásluhy o rozvoj fakulty;
- Pamätná medaila FPV Žilinskej univerzity v Žiline;
- Medaila Mechanizačnej fakulty SPU v Nitre;
- Zlatá medaila Pedagogickej fakulty v Nitre (2x);
- Zlatá medaila Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre;
- Strieborná medaila UKF v Nitre;
- Zlatá medaila Fakulty prírodných vied UKF v Nitre;
- Zlatá medaila pedagogickej fakulty UKF v Nitre;
- Cena rektora UKF (3x);
- Cena dekana FPV UKF (3x);
- Medaila UKF pri 50. výročí založenia UKF;
- Pamätná medaila FPV UKF.

Obr. 16. - 18. Stručný obrazový výber z udelených ocenení

Prof. Ondrejovi Šedivému bolo udelené najvyššieho rezortné ocenenia, aké môžu byť udelené ministrom školstva, vedy, výskumu a športu SR: *Malú medailu sv. Gorazda* (2007) a následne aj *Veľkú medailu sv. Gorazda* (2012). Obe tieto ocenenia získal prof. Šedivý „za výnimočné celoživotné dielo pri výchove generácií učiteľov matematiky a za významný vedecký prínos v oblasti teórie vyučovania matematiky“.

Obr. 19. Fotografia Veľkej medaily sv. Gorazda. Udelené ministrom školstva v roku 2012.

*Obr.20. Fotografie Zjazdu JSMF, Nitra 2012. Minister školstva, vedy výskumu a športu Dušan Čaplovič odovzdáva prof. Šedivému pamätný list.
Ďalší ocenení zľava: doc. RNDr. Martin Kalina, PhD. (predseda JSMF), prof. RNDr. Roman Nedela, DrSc. (predseda SMS JSMF), prof. RNDr. Beloslav Riečan, DrSc.*

*Obr. 21. Zjazd JSMF, Nitra 2012
Prvý rad sprava: prof. Šedivý prof. Krempaský, prof. Riečan, doc. Teleki, Prof. Dvurečenskij*